

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60/ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTNINO/OGLASI PO CENIKU/POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150. POŠT. ČEK. RAČ. B.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI/ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO/ANONIMNI POPIŠI SE NE PRIOBČV-TEJO/POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

Pia Slavorum gens...!

»Zastopnika Svetega Očeta v Beogradu, kojega ljubezen do našega naroda in države je splošno znana, pa na tem mestu prosimo, naj poglavarju sv. katoliške cerkve predoči obupni položaj istrskega ljudstva.«

»Slovenec«, 17. V. 1927.

Kakor obupana raja, ki nima na razpolago nikakih drugih sredstev, moramo — po »Slovenčevem« — mi Slovenci in Hrvati samo še prositi in molodovati za tisto, kar je drugim privrženo samo po sebi. Vsem drugim Vatikan ustreže takoj, mi pa bi morali vse ono, kar nam gre po pravu, doseči šele po ponižnih in pohlevnih prošnjah!

Italija zasede naše Primorje, Reko in Zadar, Vatikan pa hiti, da izloči zasedene kraje iz jurisdikcije jugoslovenskih škofov. Takoj ustanovi novo škofijo in na mesta pregnanih škofov neitalijanov imenuje škofo Italijane. Isti Vatikan pa po osmih letih obstoja naše države ne smatra potrebnim, da bi izločil naše Prekmurje in Bačko izpod oblasti madžarskih škofov.

Jalov je izgovor, da se ta izločitev ne more izvršiti, dokler nimamo konkordata s Svetom Stolicom, ko se v isti sapi ugodi Italijanom v vsem, dasi tudi Italija nima konkordata z Vatikanom.

Jalov je izgovor, da Sveti Oče ne more ničesar zoper fašistovsko nasilje, Sveti Oče, ki kot suveren lahko vrže interdikto na Mehiko, hi kot suveren tudi lahko storil potrebne korake, da zaščiti katoličane v Istri.

Toda jasno je, zakaj vlada suverena Svetega Očeta ne ukrene ničesar za naše brate. V Mehiki gre za ogromne latifundije katoliškega klera, v Istri pa gre samo za najprimitivnejše človečanske pravice našega jugoslovenskega ljudstva. S prokletstvom mehikanske liberalne vlade se branijo materialni interesi katoliške cerkve, isto orožje napram fašizmu bi pomenilo zaščito kulture in pravic jugoslovenskega ljudstva pred napadajočim italijanskim šovinizmom.

Vlada Svetega Očeta je sestavljena iz samih Italijanov, Sveti Oče sam je Italijan, državni tajnik Vatikana, kardinal Gasparri je fašist, zato vlada Svetega Očeta, suverena vlada, ne more in ne sme nastopiti zoper krivice, ki se gode našemu ljudstvu s strani fašizma.

Non possumus, quia Italiani sumus, to je deviza suverene vlade Svetega Očeta, ki se kot italijanska vlada ne more in ne sme potegovati za pravice jugoslovenskega ljud-

stva, kjer bi to bilo v škodo italijanskemu imperijalizmu.

Vlada Svetega Očeta daje našemu jugoslovenskemu episkopatu svetel vzgled, kako »brantiti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu«. Ne glede na božje poslanstvo, ne glede na sodelovanje samega svetega Duha pri izbiranju poglavarja vaticanske vlade, ostane ta poglavar in njegova vlada neomajno italijanska, ki v danem slučaju vedno pokažeta, da jima je več za koristi italijanstva, kakor za koristi katolicizma, kadar bi bila korist katolicizma v kakršnemkoli najrahljšem nasprotju s koristjo italijanstva.

Sempre italiani, je druga deviza vlade Svetega Očeta.

Naši vladiki pa so na žalost možje drugega kova. Ti so najprej katoličani, potem klerikalci in šele v zadnji vrsti Slovenci ali Hrvati. Ko bi vsaj molčali, kadar ima naša vlada kak spor z Vatikanom, ako jim že njih pretirani katolicizem ne dovoljuje, da bi zahteve naše vlade dejansko podprli! Toda ne! V takem slučaju nastopijo složno in kot en mož z naravnost občudovanja vredno solidarnostjo z Vatikanom, kakršne ne pokažejo nikdar vladiki drugih svobodnih narodov. Kajti niso vsi narodi taki ponižni hlapci Rima, kakor smo mi Slovenci in Hrvati!

V Beogradu sedi gospod, ki je akreditiran poslanik vlade Svetega Očeta pri naši vladi. Da je ta gospod Italijan, kakor je poslanik Quirinala Italijan, poslanik Pariza Francoz in poslanik Berlina Nemec, je jasno ko beli dan. Koristi vlade Svetega Očeta v naši državi ne more nihče uspešneje zastopati kakor Italijan! Temu gospodu je pobožni »Slovenec« natovoril »ljubezen do našega naroda in države, ki je baje splošno znana.«

Kje pa se, za boga, kaže ta velika ljubezen do nas? Ako se ta gospod vozi po deželi in odvarja evharistične procesije, blagoslovlja cerkve in deli apostolske blagoslove, je to samo njegov posel, o kakih posebnih ljubeznih pa ni dal še danes nikakega dokaza. Baje se je naučil nekoliko naših besedi in to mu naši klerikalci štejejo v največjo zaslug. Prelat in Italijan pa si je dal muke, da se je naučil par naših besedi! Kako ponižanje zanj in kako čast za nas! Koliko ljubezni do nas in do naše države odseva iz tega dejstva!

Na tega gospoda naj se tedaj obrnemo, ne, prosimo ga, da izvoli predočiti Svetemu Ocu bedno stanje naših istrskih katoličanov! Ali ni to dolžnost tržaškega škofa, da službeno poroča naravnost vladi Svetega Očeta o razmerah v Istri in za-

hteva pomoči? Mi naj se obrnemo na nuncija s pokorno prošnjo, nuncij naj potem »predoči« Svetemu Očetu trpljenje, Sveti Oče pa bo stvar odstopil v rešitev kardinalu-fašistu Gasparriju, čegar nečak služi pri ministrstvu za notranje zadeve v Rimu in ima zelo tesne službene stike s svojim stricem. Tako bo stvar v pravih rokah in g. Pellegrinetti nam bo serviral jed, ki ji na našem jugu pravijo čorbine čorbe čorba.

Naša boguvdana ponižnost in pohlevno klečeplavstvo naših vladik sta nas pripeljali tako daleč, da moramo za svoje pravice in za najprimitivnejšo zaščito šele molodovati v predsobi g. Pellegrinettija.

Priznanje Rusije:

Stari greh.

Pred dobrimi tremi tedni so se vozili preko naše zemlje nemški avtomobilisti, ki so bili sprejeti na način, ki je daleko po njih lastnem pisanem priznanju prekosil onega onkraj Karavank. Kakor smo kot zagovorniki zblizanja z Nemci z zadovoljstvom opazovali te prijateljsko nadahnjene manifestacije, tako pa nam je bilo tisto uro, ko smo gledali te izraze naklonjenosti napram predstavnikom rodu, ki nas je držal dolga stoletja v suženjskih sponah, težko, ker smo mislili na naše čudno ponašanje napram bratskemu slovenskemu narodu, kateremu se imamo v največji meri zahvaliti, da smo se osvobodili germanskega jarma.

Naš narod je pozdravljal Nemce, ker je videl v njih bodoče narurne zaveznike proti skupnemu sovražniku v lombardijski nižini. Pozabljal pa je pri tem, da nam je v slučaju spopada z zapadnim sosedom nekdo še vse bližji, kakor nemški narod in da je bil ta nekdo oni, kojega sinovi so pokrili s svojimi belimi kostmi Balkan, za naše osvobodjenje že takrat, ko je železni kancler še v Berlinu bil s pestjo po zeleni mizi in govoril, da niso vsi balkanski narodi vredni kosti enega samega pruskega grenadirja. In ta nekdo je bratski ruski narod, napram kojemu igramo še vedno politiko ptica noja.

Dočim so vse ostale velike in male države z izjemo parih, katerim branijo specielni razlogi, že zdavnaj stopile v zvezo z Rusijo in sklenile z njo trgovske in druge dogovore — stojimo Jugoslovenci še vedno na stališču, da današnje Rusije ne priznamo. Izgovor za to je Anglija, katera nam bi menda nesmrtno zamerila, če bi Jugoslavija stopila z bratsko Rusijo vsaj v take stike, kakor se nahaja njen adlatius Mussolinijeva Italija. Priznomo zaslugu Britanije za naše osvobodjenje in cenimo nad vse veličino velikega britanskega

Vsem se ustreže takoj, da le izzazijo željo, mi pa bi morali ponižno čakati v predsobi, da se nas kak Italijan morda vendarle usmili!

Le prosimo, Slovenci in Hrvati, dva Lazarja med narodi, toda vedno, da gre v Istri za naše jugoslovenske kulturne koristi, v Mehiki pa za milijonska veleposestva katoliškega klera.

Italijani v vladi Svetega Očeta ne bodo s prstom ganili za nas, bodo pa z vso odločnostjo branili latifundije v Mehiki, ki jim nosijo masten Petrov novčič!

Le lepo prosimo! Dolgo smo bili antemurale christianitatis, bodimo zdaj anticamerale christianitatis!

naroda, vendar ne moremo njemu v korist dreti za njim čez drn in strn proti bratskemu narodu, ki je izkazal naši zemlji nepopisne dobrote. Posebno pa ne zavoljo našega globokega prepričanja, da bo prišel še dan, ko bo britanski vladar zelo žal, da je gledal v Rusih narod fantazov, barbarov in anarhistično razpoloženih elementov, ki so si nadedli za nalogo narušiti njene azijske kolonialne gradove. In tedaj bomo igrali lahko baš Jugoslovenci historično vlogo posredovalca med tema dvema velikima nacijama. Ako se bomo sedaj že a priori odločili za angleško tezo, potem bo ta naša posredovalna vloga nemogoča in mi bomo obsedeli na smoli, katero si sedaj kuhamo s toliko gorečnostjo, ko gledamo od zgoraj nazaj na Rusijo, polni nerazumevanja za obstoječo in razpletajočo se zunanjo politično situacijo.

Poleg Anglije navajajo naši diplomati za opravičilo njihovega apsurdnega ponašanja napram Rusiji še opasnost s priznanjem preteče boljševiške propagande. O tej propagandi in njenih uspehih imamo svoje dokumentarično podprto mnenje. Konstatiramo le, da govore o njej tisti, ki v resnici tirajo narod v boljševizem s tem, da ga puste umirati lakote v času, ko po njihovi službi sprejemajo bogate državne penzije firme kot Jovan Plamenac, Galiardi in še vsi enakovredni nešteti »graditelji« naše države.

Spricho našega zavzemanja za obnovo odnošajev z Rusijo smo morali prečuti že marsikatero ostrbo besedo. Očitno se nam je celo koketiranje z Rusi in nekeje se je našla celo ugledna oseba, ki nas je klicala na red zavoljo Trbovelj. Zato pribijamo odločno, da nas vodi pri tej akciji samo želja, da krene v zunanji politiki naša zemlja zopet na najsigurnejšo linijo, ki se glasi: prvi z Rusijo in z

Rusi, nato šele z vsemi ostalimi.

Poznamo boljševike in smo trdno uverjeni, da ni v njih srcih prostora za kaka sentimentalna slovanska čustva. Navzlic temu je moči pomovno opaziti v ruski zunanji politiki znake, ki kažejo, da klije v širokih ruskih dušah pod rdečo prevleko še vedno slovanski duh in da še daleko niso pozabljene tradicije junakov izpod Plevne in Šipka prelaza in onih silnih mas, ki so leta 1914. vriskajoč hitele v boj samo zato, da spasio pred avstro-nemškim navalom šibko in izmučeno Srbijo.

Rusija je velika in v moči nezadržna. Krizo, v kateri živi, bo kmalu prebolela in gorje potem nam in našim potomcem, ako bomo zamudili pravi moment in skušali i v bodoče ostajati njeni samozvani in nelegitimirani sodniki! Prišli bomo med dva kamena in naš prah bodo raztresli na vse štiri strani neba, da bo to pozni rodovom v dokaz, kak bo di usoda onih, ki ne marajo čuti polni ošabnosti klica bratske krvi.

A. V.

Nekaj pripomb.

(Konec.)

Navajamo le, kar je dokazal že omenjeni g. Tavčar, da ima rudar danes le $\frac{2}{3}$ predvojne plače in da znaša zaslužek rudarja mesečno 600—700 Din in da s temi ne more živeti sedaj, ko so njegove potrebe po predvojnem računu veliko večje kot prej. Pred vojno je rudar delal najmanj 24—26 dni mesečno, a danes samo 20—22 povprečno. Torej je tudi tukaj prikrajšan. Redukcije se izvajajo dosledno in še se obetajo.

**Dr. OETKER-
JEVIM
BACKINOM**

Najboljše in preizkušene recepte pošilja na željo brezplačno in poštino prosto
**Dr. OETKER, d. z o. z.
MARIBOR.**

LISTEK.

JANEZ P.:

Jugoslavija leta 19...!

Iz sna Jugoslovenskega nacionalista!

Uvod. Baš pet let je poteklo, kar je narod pomelel z dolgoletno zastrupljajočo in državo uničujočo strankarsko politiko partizanstva in korupcije ter na radikalen način za bodočnost vzpel veselje do plodonskega »Udeleževanja« političnim spekulantom in kar so končno ponehale prazne, nepotrebne in resnično delo ovirajoče državnopravne borbe, borba med centralizmom in federalizmom, med unitarizmom ter idejo Velesrbstva, Velehrvatstva in Samoslovenstva. Danes se nam to vidi le še kot mučen sen in vsakemu se zdi bedasto debatirati o tem, smo li en narod ali štirje, odnoso isto-vetiti jugoslovenski unitarizem s centralizmom v njegovi najodvratnejši obliki. Vidi se, da je vse ono pogrešno pojmovanje naroda bila le posledica preslepljanja demago-

gov, ki so eni z jugoslovenstvom, drugi s separatizmom obetajočim med in mleko — speljali vodo na svoj mlin.

Da vidimo jasno razliko med današnjimi in razmerami pred leti, ko se je naša tedaj še mala država borila z otroško boleznijo, naj služi ta kratek opis naših razmer.

Naša država sega danes od Šent Vida na Koroškem do Jedrenja, Soluna in Varne, od Trsta do Panonske ravnine, združuje torej vsa jugoslovenska plemena po Ujedinjenju z Bolgari in osvobojenju neodrešenih bratov ter šteje skoro 18.000.000 prebivalcev. Razvoj gre po uveljavljenju principov, ki jih je pred leti propagiral Orjuna, nevzdržno naprej in z največjim zadovoljstvom lahko konstatiramo, da so rešena najvažnejša vprašanja. Predvsem je bila uzakonjena dne 28. junija 19... nova ustava, ki nosi tudi ime Vidovdanska ustava, iz katere bomo citiral nekaj najbitvenjših točk. Izvedlo se je po dolgih letih odlaganja konferenca ter mnogobrojnih načrtov izenačenja zakonov prav vseh gran z izdajanjem novih zako-

nov, ki so si sledili v kratkem roku enega leta in pol. Naše gospodarstvo se je s pametno politiko, prirediteljstvo tujega kapitala, zelo ugodnimi posojili ter z racionalnostjo, velikopoteznostjo — po vzoru Amerike — in smotrenostjo saniralo, socialna nasprotja so skoro izginila z uveljavljenjem modernih socialnih zakonov, o katerih tudi še izpregovorimo nekaj besedi. Zlasti velik je napredek pri nas v Sloveniji, ki danes res sliči velikemu parku — po vseh večjih krajih se dvigajo novi občinski, Gasilni in Zdravstveni domi, moderni in lepi šolski domovi, sportni, vzorno urejeni stadioni, krasni parki, kopališča in v slednjo kočo uvedena je elektrika, ki ne služi le razsvetljavi, nego tudi obrti in gospodinjstvu. Naše vasi so asanirane, vsaka hiša je zavarovana in izvršena melioracija s komasacijo posestev. Ustanovili so se poleg dveh nižjih in ene višje poljedelske šole še razni tečaji in to obvezni s potovalnimi učitelji po vaseh. Enako se je posvetila skrb našim gospodinjam, vrše se po dovršeni šoli obvezni tečaji s predavanji in praktičnimi va-

jami iz gospodinjstva; predavanja o vzgoji, materinstvu in higijeni. Zgradile so se nove železnice, predvsem iz Kamnika na Koroško, iz Tržiča v Borovlje, iz Domžal v Savinjsko dolino, iz Škofje Loke na Sv. Lucijo, iz Škofje Loke preko Žirov in Idrije na Ajdovščino, iz Kočevja na Moravice, iz Črnomlja na Ogulin, iz Logatca na Idrijo, iz Golubovca preko Krapine na Sevnico, iz Sevnice na Šent Janž, iz Brežic preko Novega mesta in Kočevja na Rakek ter nekaj lokalnih prog.

Vse proge v Sloveniji in glavne po ostali državi so po zgraditvi velikih električnih central na Savi (5) in Dravi ter Savinji in drugih rekah elektrificirane. Ni več saj in nesnage v elegantnih Pullmanih, ki so splošno uvedeni pri vseh vrstah vlakov razen na lokalnih progah. Pri brzo-vlakih so uvedeni klubski vagoni z radio aparati, ki so uvedeni že skoro povsod, celo na kmetih, kino vagoni ter posebni razgledni vagoni.

Naše ceste so danes vzorne in kos ogromnemu avtomobilskemu prometu; s posebnim zakonom se je izdal nov cestni red, uvedla enotna

orientacijska pomoči razsvetljena znamenja, dalje razna svarilna znamenja itd. Naše ceste, zlasti glavne, so se znatno razširile, deloma modernizirale, prah je skoro nepoznan; zgradile so se mnoge nove ceste, med njimi znamenite Alpske ceste iz Litije do Radeč, iz Kamnika v Luče, iz Jesenic v Rož in iz Bohinja v Baško dolino. Zgrajeni so bili številni železobetonski mostovi samo preko Save od Jesenic do Brežic 12. Vsak okrajni cestni odbor ima lasten parni ali motorni valjar. Naša letovišča so se po uspešni reklamni silno dvignila in so danes povsem na isti višini kot prva svetovna kopališča. Turizem je silno razvit, ne le tujci in meščani, tudi člani nad 200 podeželskih podružnic Jugoslov. Planinskega društva v Sloveniji posejajo pridno planine, na katerih so se zgradile velike, moderne kočice z električno razsvetljavo in radio aparati, a na Triglav žična železnica. Smučarstvo ima danes že v slednji občini svoje pristaše in svetovno znane so smučarske tekme v Bohinju in Kranjski gori. Tudi šport je razvit do skrajnih meja možnosti!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno ali večbarvno tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Tudi tukaj zadene odgovornost državo upravo samo. Ako je povsem jasno znano, da družba pri eni toni premoga zaradi 100 Din in država kot taka s svojimi zakone ne pritisne, da zniža prodajne cene in odpre pot našemu premogu na tržišča, je glavni krivec zopet doma. Povsem jasno je, da milijonarji stremijo po dividendah, ne bodo sebi v škodo znižali cen.

Rudarji hočemo dela — delavci smo — zato nam dajte dela. Ljudje smo, hočemo zaslužka — poštenega. Nočemo živeti tako kot v dobi ošabnih grofov. Ljudje smo, in enakovredni vsem članom človeške družbe in zato zahtevamo ob 12. uri, da nas vlada zaščiti, ako res ni zgrajena po principu židovskih krvavih izkoriščevalcev.

V naprej pa že vemo, da nam ne bodo pomagale komisije, ki smo jih imeli že itak preveč. Ako pa že pošljete komisijo, potem jo pošljite opoldne na obed k rudarski rodbini, kjer si lahko ogleda tudi rudarske omare, da vidite koliko garderobo premore delavec. Svetovali bi ji i to, da pogleda v knjige trgovcev in obrtnikov in da zračuna, koliko je danes dolžno rudarsko delavstvo samo na najnujnejši hrani našim trgovcem. Vidite, tu bo najboljši vpogled. Potem pa lahko še natančneje proučite situacijo trgovstva in obrtništva, terjateva pisma od velefirm in lahko boste razumeli finančni polom, ki je neizbežen. Prepričani pa smo, da bi gospodo preveč zbolela glava. Vemo, da je prijetnejše na obedu, ki je na račun T. P. D.

ravnost izključen že v času, ko se dobrim in resnicoljubnim Slovencev še sanjalo ni o tožbi slovenske mariborske duhovščine. Seveda bo sedaj dični škofov list zamolčal to našo ugotovitev, kakor je tudi zamolčal zelo važno dejstvo, tičeče se baš osebe novinarja dr. Reimana, kot zagovornika novinarja Erzena, ki se je zatekel k dr. Reismanu po pravno zastopstvo na podlagi svoječasne objave le tega, da bo zastopal vse po tiskovnem zakonu obtožene novinarje — brezplačno in to ne glede na politično prepričanje!!

O »duševnih očetih Orjune« je razglabljal v zadnji številki »Kmetijski list« in ugotovil, da so le ti demokraci. Kakor nas sicer to razglabljanje prav malo vznemirja, tako pa moramo seljakom okoli »Kmetijskega lista« le priporočiti, da naj nikar ne merijo po svojih čevljih in ostale. Ako je moral biti že duševni oče samostojnih kmetov gospod dr. Žerjav, še s tem daleko ni potrebno, da bi isto veljalo i za Orjuno, ki ni potrebovala prav nič botrskih daril niti duševnih očetov.

»Čast slovenske duhovščine« je bila rešena s poznanim tiskovnim procesom v Mariboru, ki je dvignil toliko prahu. Kakor imamo sicer svoje mnenje o načinu izvedbe tega zajedniškega postopanja slovenske duhovščine v Mariboru proti »Volksstimcam«, tako pa menimo, da je bilo popolnoma upravičen obračun z onimi, ki so hoteli na račun zaslepljenih žrtve nemških agitatorjev kovati svoj zasebni politični kapital. Še več! Slovenska mariborska duhovščina smatra za nečast, če bi i v resnici tedaj, ko je bila usoda slovenskega Maribora visela na konici bajonetov onih par vrlih stražnikov, ki se niso dali oplasiti po 15.000 glavni močnici, prišla za orožje in z njim v roki pomagala braniti le tem posest slovenskega Maribora. Mi pa mislimo, da bi bil le ta odločni nastop samo v čast slovenskemu svestenstvu, ki bi s tem pokazalo, da mu je svoboda rodne grude vse in ne samo lepo doneča fraza, kakor oni gospodi, ki se je ob priliki te obravnave postavljala na stran toženih samo zato, da bi škodovala »klerikalnim interesom«, ki pa so se to pot, sicer redko, krili i z državnimi ter narodnimi.

Bratu Veselinoviću, glavnemu uredniku orjunaškega lista »Jugoslavija«, grozijo makedonstvujuči, da ga bodo ubili, čim ne premane s svojo agitacijo za ujedinjenje vseh Jugoslovenov in eliminiranje od tujcev zaplojenega makedonskega revolucionarnega gibanja. Makendonstvujuči pa se bridko varajo, če mislijo, da bodo s temi grožnjami oplasili Orjunaša pri delu. Ako bo potreba za Hadžipopovičem še novih žrtve, pa jih bomo žrtvovali, a odnehali ne bomo nikdar, dokler nosi le eden od nas še celo glavo.

Dva milčnika napadena pri Šempetru na Krasu. — Eden hudo ranjen. V nedeljo zvečer se je dogodil

RADIO aparate in materijal edino pri FRANC BAR, Ljubljana.

pri Šempetru na Krasu krvav dogodek, ki je zelo razburil tamošnje prebivalstvo. Okoli 21. ure so neznani zločinci napadli na cesti med Petelinjem in Selcami dva milčnika, ki sta patrulirala ondot. Milčnik Gino Cicimbri se je zgrudil nevarno ranjen; zadelo ga je pet krogel v trebuh, osem pa v levo nogo. Njegov tovariš Josip Musina, ki je ostal nepoškodovan, se je po prenehanem hipnem presenečenju, takoj postavil v bran napadalca, toda ker se mu je v usodnem trenutku pokvarilo orožje, da ni mogel streljati, je hitel iskati pomoči. Med tem so zločinci planili proti Cicimbriju vpijoč v italijanskem jeziku:

»Stojte, če vam je drago življenje!« ter izpalili še tri strele. Nato so zbežali. Kmalu potem so prihiteli na lice mesta milčniki iz Šempetra, ki jih je Musina poklical na pomoč. Ti so za silo obvezali ranjenega Cicimbrija, ki je bil nato prepeljan v bolnišnico v Postojni.

O krvavem dogodku so bili obveščeni orožniki, ki so skupno z milčniki začeli z vso vnemo iskati napadalce. Aretiranih je bilo kakih 30 oseb, a se ne ve še, ali so krivci med njimi.

Znamenja. Akoravno so v Bolgariji na delu razne tajne, mračne sile, ki hočejo za vsako ceno onemogočiti zbližanje Bolgarov z ostalimi Jugosloveni, vendar pridobiva misel edinstva in ujedinjenja vedno več pristašev. Tako je ob priliki banketa v počast naši nogometni reprezentanci nazdravil našim vrlim Sokolom i energični general Lazarov, komandant Sofije s sledečimi besedami:

»Sada ste igrali protivu nas. Ali ja sam ubedjen, da če u najkraćem vremenu naši momci pored vaših boriti se sa tujim teamovima za čast istih boja!«

Vode v Bolgariji se čistijo! Sicer so še ljudje, ki bodo hoteli to prepričati z vsemi silami, ali njih naporji bodo prej ali slej kronani s popolnim neuspehom in debaclom ideje, ki ni mogla doumeti, da smo Jugosloveni med Beljakom, Skadrom in Varo en narod.

Največjim šikanam je izpostavljen sleherni v Postojni ali Podbrdu, pri katerem najdejo preiskujoči ga železniški milčniki kak še tako skromen slovenski časopis. V našo državo pa je še vedno dovoljen prost uvoz laških cunj, kot so »Piccolo«, »Popolo di Trieste«, »420«, ki na najostudnejši način blatijo našo zemljo in ne prizanašajo niti Kroni. Dočim ministristvo notranjih zadev zapleni z največjo skrbnostjo sleherni nemški časopis, ki se samo malo dvoumno izrazi o naši državi pa mirno dovoljuje, da se širi ta italijanski gnoj po naših lokalih in trafikah na našo sramoto in v nemali posmeh italijanskih govnačev, ki nas zasipavajo s plodovi zrastlimi na plodni njivi 2000-letne italijanske civilizacije. Menda smo v istini narod brez tilnika, kateremu sme nezakonovano pljuvati v lice sleherni pocestni faklin, posebno pa še, če nosi na svoji oplotnici priporočevalni in po naših diplomatih podkrepljeni žig »Made in Italia!«

Hlapcem Italije! — Sramotilec našega rodu! V nepopisnem ogorčenju nad naravnost sramotnim klečeplastvom nekaterih mladeničev in deklet pred tujerodnimi magnati ne najdemo momentano v našem slovarju primerne izraza, s katerim bi pravilno označili početje teh »tudinarnodnjakov«; kot prokletstvo leži menda že v mozgu večine slovenskega dela našega naroda — hlap-

čevstvo. Ako bi to bili samo stari avstrijski birokrati, ne bi bilo to hudo, saj ti bodo itak kmalu šli za svojimi gnili habsburškimi maliki. Sramota pa je, da hodijo po poti le-teh tudi njihovi sinovi! V predzadnji številki »Orjune« smo omenili podlo italijansko propagando s papirjem za zavijanje. Sedaj moramo beležiti še sramotnejši slučaj. V centru Ljubljane eksistira, kakor znano večja delikatesna trgovina, koje lastnik je rodom Italijan, ki pa zna in govori dosledno slovensko. V to trgovino prihajajo večkrat z nabiralnimi polami za prispevke člani raznih društev. Ker je znano tem članom, da je lastnik trgovine Italijan, se nekateri izmed njih, — kot mali čucki pred gospodarjem — plazijo pred noge omenjenega lastnika in moledujejo za prispevke v — italijanskem jeziku! To se je zgodilo že večkrat, na žalost smo pa zaznali za to početje s sjeja plemena šele sedaj. Zato pa odločno in kategorično izjavljamo, da takega internacionalizma tudi v »žogobrcu« ne bomo dopuščali, ampak poskrbeli, da se ta spremeni v — »glavobrcu! Capito! Prizadeti opravičbe za to nimajo, zato pa naj v bodoče svojo taktiko izpremenijo!

V soboto, 21. t. m. otvoritev kavarniškega vrta v »Zvezdi«. Dnevno prvovrstni koncert od 5. ure popoldne do 12. ure ponoči. Pri otvoritvi svira prvovrstni kavarniški orkester od 5. ure do 8. ure zvečer, od 8. do 10. ure godba Jugoslov. železničarjev in od 10. do 12. ure zopet kavarniški orkester. — Se priporočata Fran in Roza Krapeš.

Mizice za pisalne stroje. THE REX CO., Ljubljana.

ZRNA.

V Dalmaciji se godi Italijanom slabše, kakor črnem v Ameriki, tožijo italijanski listi. Mi pa vemo, da je bil pred dobrim tednom izključen iz trgovske akademije v Dubrovniku dijak, ker je opozoril nekega Italijana, da naj skine fašistovsko značko. Dalje so bili pred desetimi dnevi obsojeni policijsko po »prügel patentu« nekateri splitski omladinci, ker so klicali »doli Mussolini«. Dejstva pa obratno pričajo, da do danes ni bil še kaznovan niti eden od onih dobro poznanih Italijanov, ki so ob priliki proslave v Gabinetu kričali: »Doli Jugoslavija!«

Drago delo. V neki državni ustavi v Beogradu so te dni delali uradniki na nekem aktu preko ure in zaslužili za to prekournno delo Din 38.000. Vrednost predmeta, katerega se je tikal akt pa je znašala Din 20.000.

Zdrav duh u zdravom tielu!

Postizava se najsigurnije upotrebom originalne

„BRAZAY“

FRANCUSKE VINOVICE.

Dobiva se svuda.

Carinarnica Rakek.

Koncem januarja 1925 je pasirala pošlajo Rakek pošiljatev žive govede za neko firmo v Divači. V smislu predpisov bi morala plačati ta inozemska firma 4% porez od vrednosti blaga. Carinarnica pa je zaračunavala dotlej pomotoma le 2% porez in je omenjena firma dolgovala na teh pomotoma nepobranih 2% davkov prejšnjih pošiljk Din 5.010. O priliki te pošiljave je carinarnica zahtevala to doplačilo in je bil tudi ta znesek potom zastopnika te firme v redu in proti potrdilu plačan.

Ta denar pa se očividno ni vključil, kajti carinarnica Rakek je firmo iz Divače pri nadaljnjih pošiljkah ponovno terjala za plačilo teh Din

5.010. — in to še potem, ko je lastnik firme v Divači predložil uradno potrdilo carinarnice o plačilu tega zneska. Upravnik je ta slučaj že davno poznal, kljub temu ni napravil predpisane uradnega zapisnika, da bi tem potom ugotovil, v čem žep je zginila ta svota. To bi bil storil tem lažje, ker nosi uradno potrdilo podpis blagajnika, ki je denar prejel in okroglo štampiljko. Šele v zadnjem času se je gospod upravnik zavedel svoje dolžnosti in sestavil zapisnik.

S tem navajamo zopet eno suho dejstvo iz poslovanja carinarnice Rakek, o kateremu pa še slede nadaljevanja.

Streljačke družine.

Streljačka družina je bila ustanovljena v nedeljo 8. t. m. i v narodno zavedni Cerknici. Po poteku običnega zbora in številu prigašenih članov sodimo, da bo svojo prevažno misijo med Cerkničani, ki leže skoro v dohvatu pušk neprijateljev prav lepo uspeša.

Srednješolski vod Streljačke družine za ljubljansko oblast. V nedeljo, dne 22. maja se vrši redovna

vežba vseh, ki so kot četniki-izvidniki organizirani v ljubljanskem odredu. Zbor točno ob 1/27. uri zjutraj pred letnim telovadiščem ljubljanskega Sokola.

Ker bo ta redovna vežba predpriprava za prvi javni nastop četnikov-izvidnikov Streljačke družine na Mladinski dan Jugoslovenske Matice, je udeležba za vse strogo obvezna! Komandir čete.

Naš pokret.

Orjunaši na Vrhniki so nabrali za Žicev spomenik Din 620, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Delavski Orjuni Sućurac in Kaštel Sućurac sta priredili lepo uspela shoda na katerih so poročali orjunaški kandidati za volitve v Delavsko zbornico.

Razvitje prapora priredi Orjuna Babinopolje dne 24. junija. Za to

razvitje se vrše velike predpriprave in bo osobito znaten obisk iz Dubrovnika.

Orjuna Split bo priredila za Vidovdan veliko nacionalno proslavo padlim žrtvam Nacije.

Orjuni Rogoznica in Primošten prirediti v nedeljo, dne 22. junija javne shode, za katere vlada veliko zanimanje.

Kronika.

Uvodnik »Iz naroda za narod« je vzbudil najširše komentarje med pristojnimi in nepristojnimi krogi. Molče so prešli preko njega le naši ljubozni prijatelji okoli SLS in samostojni demokrati. Ker pa je ta naš uvodnik vsak prizadel po svoje tolačil in oprt nanj ciljal na svoje politične napredne nasprotnike, pribijamo, da je veljal prav vsem, ker je notorično, da niso zajedalci in parasi samo med njim tako neljubimi sovražniki, nego tudi med zelenimi generali, kakor i med onimi političnimi pripoglačarji, ki vise med nebom in zemljo ter čakajo na katero stran bo zavela ugodna sapica z Beograda. Zgodba o Kristusu in ženi, ki so jo hoteli kamenjati, je baš v tem slučaju kakor nalašč primerno ogledalo za vse te gospode, ki so hoteli zakriti svoj smrad s tem, da so upirali prst na sosedovo gnojišče.

Pripombe vredno je tudi enodušno komentiranje tega uvodnika v smislu, da je Orjuna proti naprednemu bloku. Kdor je le malo pismen, ta ni mogel najti v naših izjavanjih

le najmanjše podlage za tovrstno svojevoljno razlago, ker je bil namen našega članka le konstatirati pogoje, pod katerimi bi bilo mogoče ustvariti reelno in uspešno napredno fronto z gotovimi izgledi na uspeh. Ako so videli navzlic temu zaslepljeni partizani v tem nekaj afrent Orjune proti naprednemu bloku, potem jim mirne duše prepuščamo to veselje v nadi, da bodo lahko še kdaj na svoj način razlagali odkrite in poštene orjunaške besede naslovljene na napredno javnost.

Ob priliki komentiranja načina zagovora dr. Reimana v pravdi proti novinarju Erzena je moral resnicoljubni »Slovenec« seveda zopet skovati grdo laž na račun Orjune, s tem, da je pokazal na dr. Reimana, kot nacionalista Orjunaša ter s tem direktno i na Orjuno, kot kompanjonko onih elementov, ki so nam hoteli nasilno oropati Maribor. Dočim vrli »Slovenec« z vso gotovostjo ve, da je dr. Reisman član Orjune, pa moremo mi pribiti, da dr. Reisman ni član Orjune in da je bil iz nje na-

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIĆ IN DRUG

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24